

ادامه از صفحه اول

مشارکت مردم و یادگیری اجتماعی علیه کرونا

...هم دولت و نظام باید به آن تن دهند و هم مردم و نهادهای اجتماعی و به‌ویژه نهادهای سنتی که آموزش لازم و حتی گاهی تجربه ذهنی تطبیق خود با وقایع و تحولات اجتماعی ایران مدرن را نداشتند.

در اینجا نیز تمکین نکردن دولت برای قرنطینه شهر قم در مراحل اولیه شیوع بیماری در این شهر به‌هردلیل که باشد، تن‌دادن به یک امر فنی و پزشکی منطق با تجارب بین‌المللی و هم‌اکنون نتایج مثبت اجرای آن در کشورهای دیگر است کاملاً مشاهده می‌شود.

مهم‌ترین مسئله در این میان «وحدت فرماندهی» است که همه باید آن را بپذیرند ولی این‌گونه فرماندهی براساس حکمروایی بوده و فراتر از دولت و با مردم است. این‌گونه فرماندهی اعتمادسازی و کارآمدی بیشتری خواهد داشت. در صورت مشارکت مردم و نهادهای اجتماعی، هیچ فرد یا گروه با گرایش اجتماعی چه مدرن و چه سنتی یا مذهبی‌ای به‌خطر اینکه خود نیز در آن مشارکت دارد نمی‌تواند از تدابیر آن تخلفی کند. در این میان، تحولی نیز در حال شکل‌گیری است و آن «یادگیری اجتماعی» بسیار گسترده و در سطح ملی برای مقابله و سازگاری با یکی از پدیده‌های سوانح طبیعی ویروسی است؛ به‌طوری‌که مردم و گروه‌های اجتماعی برائتر رویارویی با ضرورت‌های فردی و اجتماعی، رفتارهای جمعی و رواداری از خود نشان می‌دهند که موجب افزایش خصوصیات ارتقایافته فردی و مدنیت اجتماعی می‌شود این کار برائتر یادگیری متقابل در خانه خیابان و محل کار انجام می‌شود و در مجموع جامعه ایران را ارتقا می‌دهد. نشست در خانه، دست‌نزدان، رعایت بهداشت فردی و محیطی، حساسیت در مراجعه به مراکز درمانی، همکاری اجتماعی در حمل‌ونقل شهری و محل کار و خرید، حتی برخی از نهادهای سنتی مذهبی که آمادگی ذهنی لازم برای مقابله با این امر را نداشتند و رفتارهای غیرمتعارفی از خود نشان دادند، ازسوی بخش‌های پیشروتر نهادهای مذهبی تغییر مسیر دادند و نمازجمعه شهرها تعطیل و محدودیت‌های زیادی در مکان‌های مذهبی انجام شد، گرچه دیر هنگامی این تغییرات اثرات منفی خود را به بار آورد ولی نتایج آن سبب انباشت تجربه اجتماعی بخشی ازجامعه سنتنی ایران ازطریق «یادگیری اجتماعی» ناشی از «حکمروایی سوانح طبیعی ویروسی» شد.

بنابراین، مردم و نهادهای مدنی و اجتماعی باید در چارچوب تدابیر تخصص پزشکی و همکاری‌های فردی و اجتماعی خود را در معرض یک حکمروایی ملی دو سویه مردم و دولت قرار دهند و دولت نیز باید بداند که بدون مشارکت مردم و نهادهای مدنی و اجتماعی نمی‌تواند حکمروایی ملی مقابله با سانحه طبیعی ویروس کرونا را به پیش ببرد.

دولت هرگز نباید مسئله کرونا در کشور را که طبیعتاً با نارسایی‌ها و کمبودها مواجه است و حتی ممکن است با اعتراضاتی نیز مواجه شود، به «امر سیاسی» تبدیل کند که با استفاده از «شرایط استثنائی» ناشی از آن به قهر سیاسی گرایش پیدا کند. همواره می‌توان با شفافیت، اعتمادسازی و بروز عواطف اجتماعی و انسانی، مردم و نهادهای اجتماعی را برای همکاری به سوی خود جلب کرد. دولت باید از ظرفیت‌های نهادهای مدنی و اجتماعی با این اعتقاد که حکمروایی بدون مشارکت آنها انجام نمی‌پذیرد و حل مسائل امروز و متجاً مشارکت آنان است، استفاده کند. بر نهادهای وطن‌دوست و مردم‌گرا فرض است اقدامات، قلم‌ها، انتقاده‌ا و پیشنهادهای خود را برای کارآمدی و تحقق بیشتر حکمروایی فوق‌الذکر هدف‌گیری کند و در تضعیف و دل‌سردی عوامل آن به‌ویژه پزشکان، پرستاران و عوامل درمانی در بخش‌های مختلف که مانند سربازان یک نبرد ملی با سوانح طبیعی می‌جنگند هرگز قدمی برندارند. کرونا به‌دلیل توقف یا کندشدن بخش‌های وسیعی از فعالیت‌های اقتصادی، به‌ویژه خدمات شهری، موجب رکود اقتصادی می‌شود و در این میان کارگران، تهیدستان و خرده‌کاسبان شهری بیشترین لطمه اقتصادی را خورده‌اند. دولت و نهادهای مدنی و اجتماعی باید تدابیری برای حمایت از این اقشار اجتماعی به کار گیرند. در این شرایط پرداختن به این امر جزئی از سیاست‌های اجتماعی بخش عمومی ناشی از سانحه طبیعی کروناست و باید در قالب حکمروایی پیش‌گرفته حل‌وفصل شود.

در این میان، باید هیچ شهر و مردمی مقصر جلوه داده نشوند. مثلاً مردم قم را که اولین سانحه‌دیدگان این سانحه ملی هستند، سرزنش نکنیم؛ زیرا امروز دربی مقصوربود نمره اجتماعی مناسبی برای ایران به ارغمان نمی‌آورد. امروز همه ایرانیان دچار مشکل ملی شده‌اند که باید با همدلی، هوشمندی، هوشیاری و حکمروایی مناسب آن را پشت سر گذاشت. ایرانیان با فرهنگ و مقاوم با یاری خداوند متعال و حکمروایی خودشان این مشکل را حل خواهند کرد.

«استاد دانشگاه شهید بهشتی

شرق: رئیس کمیسیون عمران مجلس به‌تازگی سخن از طرح جدید دولت برای مستأجران به میان می‌آورد. سخنی که با شیوه‌های مختلف بارها در ۱۰ سال اخیر از سوی دولت‌ها طرح شده و سرانجامی به خود ندیده است. محمدرضا رضایی‌کوچی خبر داده: «اجرای طرح تهران‌زمین‌های دولتی با واحدهای نوساز امکان‌پذیر است و دولت می‌تواند با اجرای آن، بخشی از مشکلات موجود در حوزه تأمین مسکن استیجاری را برطرف کند». ایده استفاده از اراضی دولتی برای تأمین مسکن استیجاری از سوی برخی کارشناسان ایده مناسبی قلمداد می‌شود، درعین حال مسئله اصلی آن است که آیا دولت می‌تواند در عمل، اراضی دولتی و شبه‌دولتی را وارد میدان کند؟ بسیاری از کارشناسان می‌گویند اگر دولت به جای آنکه اراضی دولتی را صرف طرح اقدام ملی کند، در تأمین مسکن استیجاری صرف می‌کند، می‌توانست مشکل عمده جامعه را حل کند؛ زیرا در شرایطی که اقتصاد خانوار به صورت کلی دچار چالشی جدی است و از سال ۱۳۹۵ تا امروز، حدود ۷۰ درصد خانوار به بازار اجاره روی آورده‌اند، تقریباً خانه‌دارشدن و رسیدن به ملک برای خانوار، تبدیل به رؤیا شده است. این در حالی است که بسیاری از افرادی که پیش‌تر در مناطق بهتر اجاره‌نشینی می‌کردند، اکنون به حواشی شهرها روی آورده‌اند که از سوی بسیاری از تحلیلگران می‌تواند تبعات جدی اجتماعی به بار آورد.

طرح دولت برای مستأجران چیست؟

رئیس کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با خانه ملت، وضعیت بازار مسکن به‌ویژه بازار اجاره مسکن را نامطلوب ارزیابی کرد و گفت: متأسفانه در شرایط کنونی، تمام بازارهای اقتصادی به‌ویژه بازار مسکن، دچار مشکلات و تلاطم‌های بسیاری شده‌اند که در این میان بازار اجاره بیشترین تأثیر را از این تلاطم‌ها داشته است.نماینده مردم جهرم در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: متأسفانه به دلیل افزایش قیمت مسکن در دو سال اخیر، قیمت اجاره افزایش چشمگیری داشته و در این میان مستأجران برای تأمین مسکن مورد نیاز خود با مشکل روبه‌رو شده‌اند. حال خانوارها یا باید میزان آورده خود برای ودیعه و اجاره مسکن را افزایش داده یا اینکه در مناطق پایین‌تر شهر دنبال اجاره مسکن باشند که این مسئله خود آسیبی بسیار بزرگ است.او گفت: قطعاً بهبود وضعیت بازار مسکن نیازمند برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری دولت است؛ اما در چند سال اخیر دولت و وزارت راه و شهرسازی برای کاهش تلاطم‌های بازار اجاره مسکن هیچ اقدامی انجام نداده‌اند.رضایی‌کوچی ادامه داد: البته برنامه‌ریزی‌هایی

اقتصاد

طرح جدید دولت برای مستأجران؛ تهران‌زمین‌های دولتی با واحدهای نوساز

۷۰ درصد خانوارها چشم‌انتظار عرضه مسکن استیجاری

عکس: شهاب نیلویی، مهر

اقتصادخانوارها دچار چالش جدی است

یزدانی می‌افزاید: مشکل اجاره، اساسی‌تر از آن است که تنها معطوف به بازار مسکن باشد. درحال‌حاضر، اقتصاد خانوار در ایران فروپاشیده است؛ اجاره و مسکن، تغذیه، درمان، آموزش و… دچار مشکل هستند؛ بنابراین مشکل اساسی در اقتصاد خانوارها است و نه لزوماً اجاره مسکن.مدیر پیشین بازنگری طرح جامع مسکن با اشاره به مبحث اجاره‌داری می‌گوید: دولت زمین دارد و یک‌سری نهاده‌ا و دستگاه‌ها نیز متولی آن هستند. زمین، املاک و مستغلاتی که دولت و برخی از نهادهای شبه‌دولتی دارند، می‌توانند مورد استفاده مسکن استیجاری با اشکال مختلف باشد.

راهکارهایی برای اجرائی کردن تأمین مسکن استیجاری

او با ذکر نمونه می‌افزاید: ممکن است زمین خام در اختیار باشد و از بخش خصوصی بخواهند وارد ساخت‌وساز شود و در قالب اجاره، آن را در اختیار اقرار کم‌درآمد (مثل کمیته امداد) قرار دهد. در مثالی دیگر، این مسکن‌ها را در اختیار سازمان تأمین اجتماعی برای کارگران قرار دهند تا به صورت اجاره ارزان‌قیمت به مدت محدودی وارد عمل شوند.یزدانی با بیان اینکه بخش خصوصی وارد اجاره‌داری بلندمدت برای اقشار کم‌درآمد نمی‌شود، ادامه می‌دهد: اگر دولت پول زمین را نکیرد و برای دوره زمانی خاصی (مثلاً پنج سال) سازوکاری در نظر بگیرد که در آن نه خود دولت، بلکه متولی رفاه اجتماعی، مسئول اختصاص واحدهای مسکونی به اقشار کم‌درآمد شود و پس از این دوره، بخش خصوصی وارد میدان شود و با فروش مسکن، پول زمین دولت را بدهد و سود ببرد، آنگاه می‌توان به این طرح امیدوار بود.او با

بیان اینکه در صورت تهران‌زمین، فساد ایجاد خواهد شد، تصریح می‌کند: فارغ از مسئله ایجاد فساد، باید مشخص شود واحدهای مسکونی به کدام نهاد برای اجاره‌داری تعلق می‌گیرد. خود دولت درحال‌حاضر نه توان و نه صلاحیت آن را دارد که در این زمینه وارد عمل شود؛ مگر آنکه از طریق طراحی یک سیستم، نهادهای رفاهی از جانب دولت متولی اجاره‌داری در این بخش باشند.یزدانی با اشاره به راهکار دیگری می‌گوید: یکی از راهکارها می‌تواند این باشد که دولت، کمک هزینه اجاره با وام ودیعه قرض‌الحسنه در اختیار اقشار کم‌درآمد قرار دهد.به گفته او نمی‌توان بخش خصوصی را وادار کرد قرارداد دوساله با مستأجر منعقد کند؛ اما اگر بخش رفاه اجتماعی وارد شود، می‌تواند حتی قرارداد چهارساله با مستأجران تحت پوشش خود منعقد کند.این کارشناس مسکن می‌افزاید: با این ابزارها دولت هم می‌تواند در زمینه اجاره‌داری وارد عمل شود و هم از زمین‌های خود، به جای آنکه در طرح مسکن ملی هزینه کند، در زمینه اجاره‌داری استفاده کند.

مسکن استیجاری از اقدام ملی مسکن مفیدتر است

او با بیان اینکه ایجاد مسکن استیجاری از اقدام ملی مسکن کارآمدتر است، می‌افزاید: از سال ۱۳۹۵ تا امروز از هر صد خانواری که تشکیل شده است، بیش از ۷۰ خانوار مستأجر شده‌اند؛ زیرا توانایی خرید مسکن را ندارند و نمی‌توان با سازوکارهایی که تا امروز در نظر گرفته شده، انتظار خانه‌دارشدن آنها را داشت. حتی با افزایش سقف وام مسکن، امکان بازپرداخت این وام برای بسیاری از اقشار وجود ندارد.یزدانی با بیان اینکه اقتصاد خانوار دچار فروپاشی شده است، تصریح می‌کند: با رشد منفی اقتصادی، خانوار پولی ندارد که بتواند در بخش مسکن آن را صرف کند؛ بنابراین راهکار دولت در شرایط کنونی، تنها می‌تواند ورود به بازار استیجاری باشد.او با بیان اینکه ایده استفاده از زمین دولتی برای طرح استیجاری مسکن، ایده خوبی است، ادامه می‌دهد: بااین‌حال استفاده از اراضی دولتی و شبه‌دولتی در طرح اقدام ملی هم با چالش روبه‌رو شده بود. در برخی موارد مانند اختصاص زمین به طرح استیجاری مسکن، نیازمند عزمی قارءولتی هستیم. برخی نهاده‌ا، زمین‌هایی در اختیار دارند که باید برای این طرح به میدان بیاورند. بخشی از زمین‌ها نیز در اختیار سازمان ملی زمین و مسکن است که می‌تواند وارد عمل کند.به گفته او، اراضی‌ای که در زمینه طرح اقدام ملی مورد استفاده قرار گرفت، می‌توانست در زمینه طرح ساخت‌وساز استیجاری استفاده شود تا عرضه استیجاری را افزایش دهد؛ زیرا اقدام ملی مسکن، ملکی است و برای ۵۰ درصد باین جامعه اصلاً مناسب نیست.

برنامه‌ریزی بسیار دقیقی را در زمینه نهاده‌سازی و تخصصی‌کردن واحدهای رگولاتوری بخشی به انجام رسانده است. ضمن اینکه در رابطه با حمایت از مصرف‌کنندگان و توزیع دولتی یک وزارتخانه جداگانه تأسیس شده است. علاوه‌بر این وزارتخانه، نقش انجمن‌های حمایت از مصرف‌کنندگان (که سابقه تشکیل آن به سال ۱۹۶۶ بازمی‌گردد) در این کشور بسیار مهم است و از همکاری نزدیک این انجمن‌ها و وزارتخانه امور مصرف‌کننده موضوعات نظارت بر بازار پیگیری می‌شود. در این کشور سهم غالب قیمت‌گذاری‌های صورت‌گرفته در حوزه حمایت از تولیدکنندگان است و در رابطه با بخش مصرف‌کننده تنها درخصوص هفت قلم کالایی (به صورت تعیین سقف قیمت و تثبیت قیمت) کاربرد دارد. موضوع حذف و اصلاح مقررات قیمت‌گذاری در ساختار اصلاحات و کاهش مقررات مربوط به ورود به بازار نسبت به سایر شاخص‌های تنظیم‌گری بازار از اصلاحات بهتری برخوردار بوده است.

• از جمله دلایل پیشرفت اقتصاد ترکیه در زمینه شاخص‌های حوزه کارایی بازار و مقررات تنظیمی، رشد زیاد کسب‌وکارهای کوچک و متوسط در این اقتصاد و بازنگری سیاست‌های کنترلی دولت در بازار بوده که مجموعاً شرایط رقابتی‌تری را در بازارهای این کشور پدید آورده است. همچنین در این کشور از سیاست‌های کنترل غیرمستقیم قیمتی مانند بازنگری در نظام ارزی، ایجاد شفافیت در نظام سیاست‌های پولی و افزایش اعتماد عمومی در بازار استفاده می‌شود. فضای تنظیم‌گری در ترکیه را می‌توان به صورت یک مقام رقابتی، تعداد زیادی رگولاتور بخشی، متولیان نظارت بر امور بازرگانی داخلی در بازارها (متشکل از تمامی دستگاه‌هایی که به نحوی به بازار کالاها‌ی اساسی و عمومی مرتبط هستند) و نهادهای حمایت از مصرف‌کنندگان دانست. در ترکیه تعداد زیادی از کالاها مشمول نظارت بازاری است، اما در رابطه با امور قیمت‌گذاری تنها برخی از گروه‌های کالایی خاص مانند برق، گاز طبیعی، داروها، خدمات ارتباطی و خدمات حمل‌ونقل مشمول کنترل قیمت هستند. به لحاظ تغییر جهت‌گیری‌های قیمت‌گذاری در این کشور، بیشترین تأکید مسئولان بر انتقال حمایت‌ها به بخش تولیدکنندگان (با تأکید بر تولیدکنندگان محصولات کشاورزی) است. روند اصلاحات مربوط به شاخص‌های تنظیم‌گری بازار محصول در ترکیه بهبود و کاهش مقررات بر بازار را به استناد مطالعه OECD نشان می‌دهد.

«اعضای هیئت علمی مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

خبر

افزایش تولیدات ضدکرونايي در کشور

● سیدمصطفی سیدهاشمی، معاون هماهنگی ستاد اجرائی فرمان حضرت امام(ره) درباره اقدامات این ستاد برای مبارزه با کرونا گفت: ستاد اجرائی بنا بر نیازهای موجود و در راستای مقابله با بیماری کرونا اقداماتی را انجام داده است. در ابتدا کمیته مبارزه با کرونا تشکیل شد و دستورالعمل‌های لازم در این زمینه به واحدهای زیرمجموعه ابلاغ و یکی از وظایف اصلی این ستاد با توجه به اینکه در سال تولید ملی قرار داریم، کمک به تولیدکنندگانی بود که محصولاتی بهداشتی برای مبارزه با کرونا تولید می‌کنند.در همین راستا تولیدکنندگان مواد ضدعفونی‌کننده مورد بررسی و تعدادی از این کارخانه‌های تولیدی مورد حمایت‌های ستاد اجرائی فرمان حضرت امام(ره) قرار گرفتند و میزان تولیدهای آنها افزایش پیدا کرد.او اضافه کرد: در همین راستا چهار کارخانه تولیدی ستاد اجرائی به نام ایران‌دارو، تولیددارو، البرزدارو و سبحان‌دارو با تغییر مسیر تولید اقدام به تولید محصولات مورد نیاز کردند به نحوی که تا پایان سال ۱۳۰ هزار لیتر محلول ضدعفونی‌کننده و ۱۵ تن ژل ضدعفونی‌کننده تولید خواهند کرد لیتر محلول ضدعفونی‌کننده و چهار تن ژل ضدعفونی‌کننده تولید کنند. هاشمی اذعان کرد: ستاد اجرائی فرمان حضرت امام(ره) و زیرمجموعه آن بنیاد برکت با بعضی از شرکت‌های خصوصی در حوزه نانو نیز مشارکت داشته به نحوی که ۴۹ درصد از سهام این شرکت‌ها برای بنیاد برکت است که نسبت به تولید مواد ضدعفونی و ماسک اقدام می‌کنند. درحال‌حاضر در همین راستا یک کارخانه در اشتهارد به میزان ۶۰ هزار لیتر روزانه محلول ژل‌های ضدعفونی‌کننده تولید می‌کند.او توضیح داد: درحال‌حاضر ماسک نانو در کشور خیلی کم و تولید آن نیز پایین است ولی ستاد اجرائی فرمان حضرت امام توانست خط تولید ماسک نانو N95 را راه‌اندازی کند که ۷۶ هزار عدد ماسک نانو در یکی از کارخانه‌های زیرمجموعه ستاد تولید می‌شود و از سوی دیگر پارچه نانو نیز برای تولید ماسک در اختیار دیگر تولیدکنندگان ماسک قرار می‌گیرد.

قیمت سکه طرح جدید به ۶ میلیون و ۱۰ هزار تومان رسید

● به گزارش مهر، قیمت هر قطعه سکه تمام‌بهار آزادی طرح جدید، دیروز، ۲۱ اسفند ۹۸ به شش‌میلیون و ۱۰ هزار تومان رسید. همچنین قیمت هر قطعه سکه تمام‌بهار آزادی طرح قدیم پنج‌میلیون و ۸۵۰ هزار تومان، نیم‌سکه سه‌میلیون و ۳۰ هزار تومان، ربع سکه یک‌میلیون و ۷۲۰ هزار تومان و سکه یک‌گرمی ۹۷۰ هزار تومان است. هر اونس طلا در بازارهای جهانی هزارو ۶۵۸ دلار و ۶۸ سنت و هر گرم طلای ۱۸ عیار نیز ۵۹۵ هزار و ۳۶۲ تومان است.

دلار به کانال ۱۴ هزار تومانی بازگشت

● قیمت هر اسکناس دلار آمریکا، روز گذشته در صرافی‌های بانکی به کانال ۱۴ هزار تومانی بازگشت و براساس این، نرخ آن به ۱۴ هزار و ۸۵۰ تومان رسید.به گزارش مهر، در جریان معاملات چهارشنبه ۲۱ اسفند ۹۸ صرافی‌های بانکی، قیمت هر اسکناس دلار آمریکا به کانال ۱۴ هزار تومانی بازگشته و هم‌اکنون نرخ برای فروش ۱۴ هزار و ۸۵۰ تومان است.همچنین نرخ خرید هر اسکناس دلار آمریکا ۱۴ هزار و ۷۵۰ تومان است. قیمت هر اسکناس یورو برای خرید ۱۶ هزار و ۶۰۰ تومان و برای فروش ۱۶ هزار و ۷۰۰ تومان است.

رشد ۳۲درصدی نرخ اجاره‌بها

● نرخ زمین یا ساختمان کلنگی و نرخ اجاره‌بها در پاییز سال جاری در مقایسه با مدت مشابه سال قبل، به ترتیب با رشد ۳۰ و ۳۲ درصدی مواجه بوده است.به گزارش مهر، نتایج اطلاعات قیمت و اجاره مسکن در نقاط شهری کشور پاییز ۹۸ از سوی مرکز آمار ایران منتشر شد.بنگاه‌های معاملات ملکی کشور موظف هستند مشخصات کلیدی معاملات خرید و فروشی را که سند آنها از طریق دفتر ثبت اسناد انتقال پیدا می‌کند، در سامانه اطلاعات مدیریت معاملات املاک و مستغلات کشور ثبت کنند.با توجه به اینکه کاهش یا افزایش حجم (تعداد) معاملات در شهرهای بزرگ، باعث کاهش یا افزایش شدید متوسط (حسابی) قیمت در سطح استان یا کشور می‌شود، این متوسط تعدیل‌شده (وزنی) استفاده شده تا بتوان با حذف اثر حجم معاملات، تغییرات واقعی قیمت را مشخص کرد. در ضمن وزن‌های مورد استفاده بر مبنای واحدهای مسکونی دارای سکنه در سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵، به‌روز شده است.